

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2025
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język angielski
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony Poziom dwujęzyczny
<i>Termin egzaminu:</i>	7 maja 2025 r. – poziom podstawowy 8 maja 2025 r. – poziom rozszerzony; poziom dwujęzyczny
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	19 września 2025 r.

Sprawozdanie zostało opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi.

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00

www.cke.gov.pl sekretariat@cke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie)

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90

www.oke.gda.pl komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie (województwo śląskie)

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 784 16 00

www.oke.jaworzno.pl sekretariat@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie (województwa: lubelskie, małopolskie, podkarpackie)

os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 01

www.oke.krakow.pl oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży (województwa: podlaskie, warmińsko-mazurskie)

Al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel. 86 473 71 20

www.oke.lomza.pl sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi (województwa: łódzkie, świętokrzyskie)

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 664 80 50

lodz.oke.gov.pl sekretariat@lodz.oke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu (województwa: lubuskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie)

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60

www.oke.poznan.pl sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie (województwo mazowieckie)

ul. Józefa Bema 87, 01-233 Warszawa
tel. 22 457 03 35

www.oke.waw.pl info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu (województwa: dolnośląskie, opolskie)

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 94

www.oke.wroc.pl sekretariat@oke.wroc.pl

Język angielski

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2024/2025 egzamin maturalny z języka angielskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań podstawy programowej określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka angielskiego na poziomie podstawowym składał się z 34 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie), 14 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi oraz 1 zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (11 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), rozumienia tekstów pisanych (16 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (7 zadań zamkniętych i 6 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 1 zadanie sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte i otwarte oraz 12 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		23 594
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	13 713
	z techników	9 670
	z branżowych szkół II stopnia	211
	ze szkół na wsi	1 319
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	5 357
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7 284
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	4 874
	ze szkół publicznych	21 425
	ze szkół niepublicznych	2 169
	kobiety	12 665
	mężczyźni	10 929
	bez dysleksji rozwojowej	21 689
	z dysleksją rozwojową	1 905

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Z egzaminu zwolniono 5 uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Angielskiego.

TABELA 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	231
	słabowidzący	28
	niewidomi	2
	słabosłyszący	23
	niesłyszący	11
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	15
	z zaburzeniem widzenia barw	3
	obywatele Ukrainy ²	25
Ogółem		338

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu			7 maja 2025 r.
Czas trwania egzaminu			120 minut
Liczba szkół			444
Liczba zespołów egzaminatorów*			25
Liczba egzaminatorów*			631
Liczba egzaminatorów-weryfikatorów*			50
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)			9
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	1
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	2
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)			319

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

² Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3c ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2094 z późn. zm.).

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1. Rozkład wyników zdających

TABELA 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	23 594	0	100	88	100	77	26	92
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	13 713	2	100	93	100	82	23	95
z techników	9 670	0	100	77	98	69	27	89
z branżowych szkół II stopnia	211	5	97	40	17	45	28	63
z Ukrainy	25	–	–	–	–	76	–	–
bez dysleksji rozwojowej	21 689	2	100	88	100	77	26	92
z dysleksją rozwojową	1 905	0	100	85	97	74	26	91

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	81
1.2.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	86
1.3.		II.3) Zdający określa intencje Nadawcy lub autora wypowiedzi.	85
1.4.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	85
1.5.		II.4) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	90
2.1.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	87
2.2.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	69
2.3.			51
2.4.			90
2.5.			86
2.6.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	90

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	69
3.2.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i>		71
3.3.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		61
3.4.			63

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	85	
4.2.			83	
4.3.			76	
4.4.			80	
5.1.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	85	
5.2.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	88	
5.3.		III.2) Zdający określa intencje nadawcy lub autora tekstu.	87	
5.4.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	64
5.5.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	48
5.6.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>			76
5.7.				49

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	89
6.2.			69
6.3.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	85
6.4.			74
6.5.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu [...].	81
7.1.		III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	82
7.2.			79
7.3.			81
7.4.			87

Znajomość środków językowych

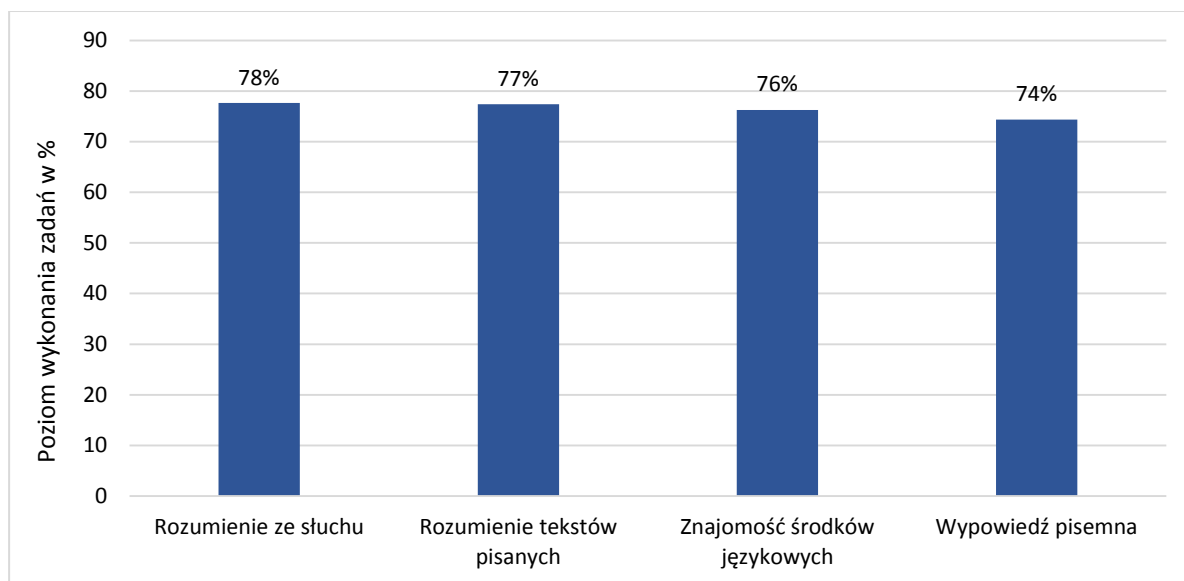
Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	88
8.2.			87
8.3.			94
9.1.			58
9.2.			76
9.3.			93
9.4.			88
10.1.			65
10.2.			77
10.3.			75
11.1.			60
11.2.			58
11.3.			72

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Podstawa programowa		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
12.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	treść	76
	III. Tworzenie wypowiedzi. <i>Zdający samodzielnie tworzy [...] proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i>	V.2) Zdający opowiada o [...] doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...]. V.6) Zdający [...] przedstawia [...] opinie i poglądy innych osób.	spójność i logika wypowiedzi	84
	IV. Reagowanie na wypowiedzi. <i>Zdający [...] reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach [...].</i>	V.7) Zdający wyraża i opisuje uczucia i emocje. VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	zakres środków językowych	70
	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>	VIII.3) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.	poprawność środków językowych	68

WYKRES 2.

Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2024/2025 egzamin maturalny z języka angielskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań podstawy programowej określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym składał się z 31 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 17 zadań otwartych, w tym 16 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (11 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), rozumienia tekstów pisanych (14 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (6 zadań zamkniętych i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 2 zadania sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		16437
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	10415
	z techników	5960
	z branżowych szkół II stopnia	62
	ze szkół na wsi	706
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	3573
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7284
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	4874
	ze szkół publicznych	15047
	ze szkół niepublicznych	1390
	kobiety	8660
	mężczyźni	7777
	obywatele Ukrainy ²	17

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

² Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3c ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2094 z późn. zm.).

Z egzaminu zwolniono 5 uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Angielskiego.

TABELA 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	172
	słabowidzący	16
	niewidomi	0
	słabosłyszący	12
	niesłyszący	7
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	11
	z zaburzeniem widzenia barw	2
Ogółem		220

3. Przebieg egzaminu

TABELA 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu			8 maja 2025 r.
Czas trwania egzaminu			150 minut
Liczba szkół			424
Liczba zespołów egzaminatorów*			25
Liczba egzaminatorów*			631
Liczba egzaminatorów-weryfikatorów*			50
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)			0
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	1
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)			199

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 3. Rozkład wyników zdających

TABELA 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	16437	0	100	68	88	63	26
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	10415	2	100	75	88	67	25
z techników	5960	2	100	58	78	56	26
z branżowych szkół II stopnia	62	0	95	29	10	36	25
z Ukrainy	17	-	-	-	-	59	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

TABELA 10. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	79
1.2.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	77
1.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	69
1.4.			71
1.5.			71
1.6.		II.3) Zdający określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy lub autora wypowiedzi.	85
2.1.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	75
2.2.			83
2.3.			72
2.4.			66
2.5.			75

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedzane w naturalnym tempie [...].	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	70
3.2.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].		54
3.3.	I. Znajomość środków językowych. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].		74
3.4.			52
	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.		

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	80
4.2.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	82
4.3.			82
4.4.			66
4.5.			58
5.1.		III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	65
5.2.			77
5.3.			81
5.4.			64
5.5.			68

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.		61
6.2.				82
6.3.				84
6.4.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	80	
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i> V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i> I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	63
6.6.			III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	55
6.7.				75
6.8.				41

Znajomość środków językowych

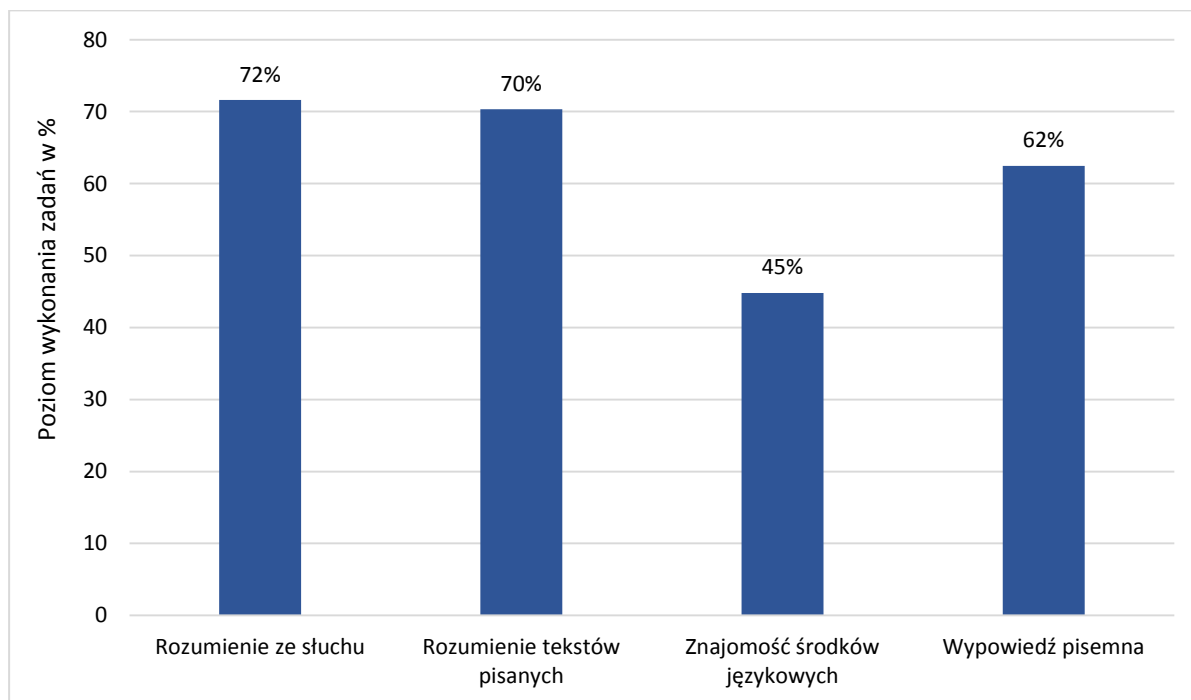
Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	1. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	78
7.2.			62
7.3.			34
7.4.			44
7.5.			51
7.6.			47
8.1.			16
8.2.			71
8.3.			38
8.4.			39
9.1.			30
9.2.			28
9.3.			50
9.4.			38

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Podstawa programowa		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
10.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i> III. Tworzenie wypowiedzi. <i>Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i> IV. Reagowanie na wypowiedzi. <i>Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].</i>	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...]. V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...]. V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za daną tezę lub rozwiązaniem i przeciw nim, kończy wypowiedź konkluzją. V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze. V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji. VII.8) Zdający proponuje [...]	zgodność z poleceniem	63
			spójność i logika wypowiedzi	72
			zakres środków językowych	58
			poprawność środków językowych	59

WYKRES 4.

Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Poziom dwujęzyczny

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2024/2025 egzamin maturalny z języka angielskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań podstawy programowej określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym składał się z 28 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 18 zadań otwartych, w tym 17 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (11 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), rozumienia tekstów pisanych (12 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (5 zadań zamkniętych i 9 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 2 zadania sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 15 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 11. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		758
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół publicznych	709
	ze szkół niepublicznych	49
	kobiety	418
	mężczyźni	340
	obywatele Ukrainy ²	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 5 uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Angielskiego.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

² Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3c ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2094 z późn. zm.).

TABELA 12. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	13
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	1
	niesłyszący	1
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	1
	z zaburzeniem widzenia barw	3
Ogółem		19

3. Przebieg egzaminu

TABELA 13. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu			8 maja 2025 r.
Czas trwania egzaminu			180 minut
Liczba szkół			89
Liczba zespołów egzaminatorów*			25
Liczba egzaminatorów*			631
Liczba egzaminatorów-weryfikatorów*			50
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)			0
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)			30

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 5.

Rozkład wyników zdających

TABELA 14.

Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	758	12	100	78	90	75	17

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

TABELA 15. Poziom wykonania zadań**Rozumienie ze słuchu**

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	97
1.2.			98
1.3.			89
1.4.			97
1.5.		II.2) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu wypowiedzi.	97
2.1.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	92
2.2.			82
2.3.		II.2) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu wypowiedzi.	90
2.4.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	68
2.5.			75
2.6.		II.7) Zdający wyciąga wnioski z informacji zawartych w wypowiedzi.	61

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym [...].	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.
3.2.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...] tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności [...].</i>		II.2) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu wypowiedzi.
3.3.	I. Znajomość środków językowych.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.
3.4.	<i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>		II.9) Zdający rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio [...].

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	76
4.2.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	41
4.3.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	84
4.4.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	52

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
4.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i> V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności [...].</i> I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	72
4.6.				68
4.7.			III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	67
4.8.			III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	75
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.		95
5.2.				90
5.3.				84
5.4.				89
6.1.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.		96
6.2.				96
6.3.				97
6.4.				89

Znajomość środków językowych

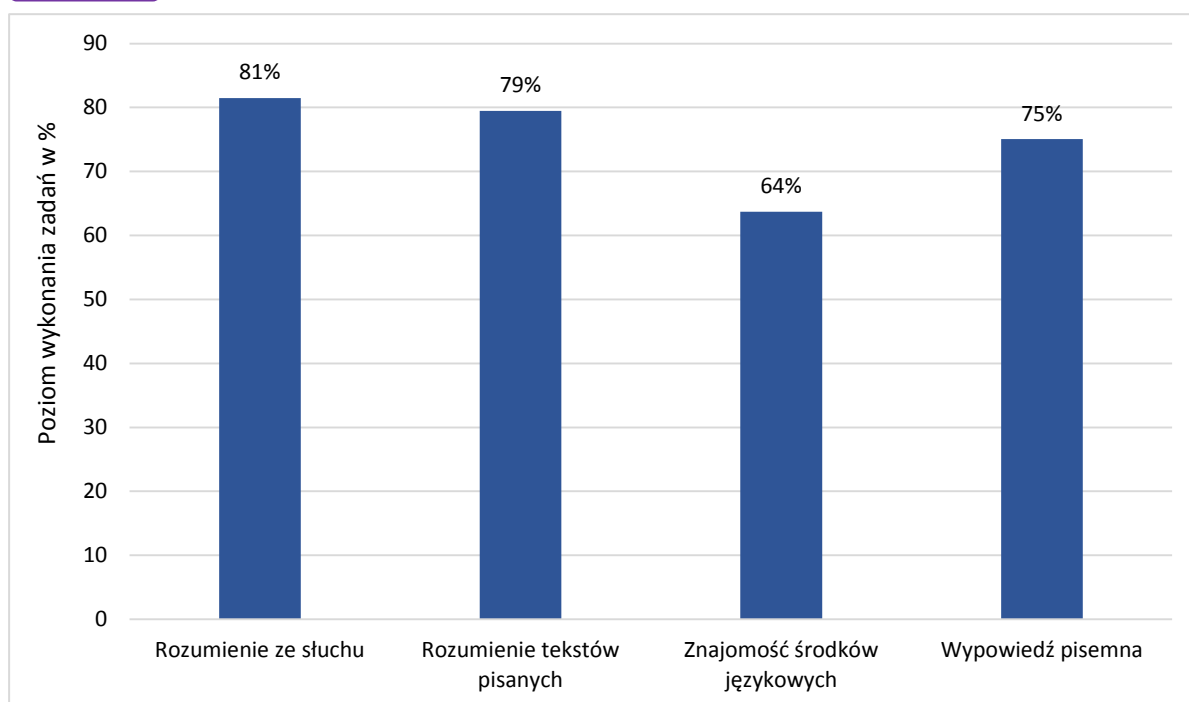
Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].	88
7.2.			55
7.3.			60
7.4.			80
7.5.			76
8.1.			54
8.2.			40
8.3.			76
8.4.			64
9.1.			52
9.2.			68
9.3.			75
9.4.			66
9.5.			37

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Podstawa programowa		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
10.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i> III. Tworzenie wypowiedzi. <i>Zdający samodzielnie tworzy [...] złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i> IV. Reagowanie na wypowiedzi. <i>Zdający [...] reaguje w formie złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].	zgodność z poleceniem	70
		V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].	spójność i logika wypowiedzi	92
		V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty [...], kończy wypowiedź konkluzją.	zakres środków językowych	68
		V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze. V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji. VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia. VII.8) Zdający proponuje [...].	poprawność środków językowych	79

WYKRES 6.

Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Poziom podstawowy

Średni wynik uzyskany przez maturzystów przystępujących do egzaminu z języka angielskiego na poziomie podstawowym wyniósł 78% punktów.

Zdający osiągnęli bardzo zbliżone wyniki za zadania sprawdzające poszczególne umiejętności językowe: rozumienie ze słuchu (średni wynik – 79%), rozumienie tekstów pisanych (79%), znajomość środków językowych (78%), tworzenie wypowiedzi pisemnej (77%).

W obszarze rozumienia ze słuchu zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniem sprawdzającym umiejętność określania kontekstu wypowiedzi (zadanie 1.5. – średni wynik 91%). Trochę więcej trudności sprawiły im zadania sprawdzające umiejętność wyciągania wniosków (zadania 1.2. i 2.6. – średni wynik 88%). Nieco gorzej poradzili sobie z określaniem intencji nadawcy/autora tekstu (zadanie 1.3. – 86% poprawnych odpowiedzi) oraz z określaniem głównej myśli wypowiedzi (zadania 1.1., 1.4., 2.1. – średni wynik 85%).

Zdecydowanie najtrudniejsze dla tegorocznych maturzystów okazały się zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w wypowiedzi określonych informacji. Za zadania 2.2.–2.5. oraz 3.1.–3.4. uzyskali średnio 71% punktów.

Spośród zadań zamkniętych, sprawdzających umiejętność znajdowania w wypowiedzi określonych informacji, najwięcej kłopotów przysporzyło zdającym wybranie poprawnej odpowiedzi w zadaniach 2.2. oraz 2.3.

2.2. When does Giving Tuesday take place?

- A. before Black Friday and Cyber Monday
- B. between Black Friday and Cyber Monday
- ☒ C. after Black Friday and Cyber Monday

2.3. Which way of participating in Giving Tuesday is NOT mentioned?

- ☒ A. buying clothes from charities
- B. helping somebody in everyday life
- C. inspiring other people through social media

Fragment transkrypcji:

It is held either on the last Tuesday of November or the first Tuesday in December. But the rule is that Giving Tuesday must always follow Black Friday and Cyber Monday.

Giving Tuesday was started on November 27, 2012. Believe it or not, on that day over \$10 million was donated to charities. Apart from giving money, there are many other ways to take part in Giving Tuesday. If you're looking for ideas, some are suggested on the Giving Tuesday website. For example, you can do the week's shopping for an elderly neighbour or donate used clothing and toys to local charities. You can also do something good together with your friends. And to encourage other people to follow your example, you can

share the different acts of kindness on your social media.

Zadania oparte były na wypowiedzi kobiety na temat inicjatywy społecznej zwanej *Giving Tuesday*. W zadaniu 2.2. zdający mieli wskazać, kiedy ta inicjatywa ma miejsce w odniesieniu do dwóch innych wydarzeń, tj. *Black Friday* i *Cyber Monday*. Poprawną odpowiedź **C.** wybrało 70% zdających, którzy zrozumieli, że *Giving Tuesday* odbywa się po nich. Kluczowe do udzielenia takiej odpowiedzi było zrozumienie następującego fragmentu nagrania: *But the rule is that Giving Tuesday must always follow Black Friday and Cyber Monday*.

W zadaniu 2.3. zdający musieli wybrać taki sposób brania udziału w akcji, który nie jest wspomniany w nagraniu. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 53% zdających. Właściwym wyborem była opcja **A.** W nagraniu była wprawdzie mowa o ubraniach, ale kobieta mówiła o przekazywaniu używanych ubrań organizacjom charytatywnym, a nie o ich kupowaniu. Około 36% maturzystów zaznaczyło odpowiedź **B.** Prawdopodobnie nie zwrócili uwagi na przeczący element w trzonie pytania i wybrali sposób, o którym kobieta opowiada w nagraniu.

Spośród zadań otwartych sprawdzających umiejętność znajdowania w wypowiedzi określonych informacji najtrudniejsze okazały się zadania 3.3. i 3.4., w których poprawnej odpowiedzi udzieliło odpowiednio 63% i 65% zdających.

Volunteering in Samoa

- ✓ Accommodation: **3.3.** with a host family
- ✓ Getting to work: **3.4.** public transport

Fragment transkrypcji:

You won't have to stay at hostels or hotels because we will arrange for you to live with a host family. They will welcome you into their home and you will have the chance to learn local customs and culture.

Classes usually start at around 8.30 a.m. You cannot expect your host family to drive you to work in their car so you'll have to use public transport, which is safe and reliable. In your free time you can meet up with other volunteers and explore the beautiful Samoan Islands. Now, are there any questions?

W zadaniu 3.3. kluczowe było wskazanie, że uczestnik wyjazdu będzie mieszkał u rodziny goszczącej. Akceptowane były też odpowiedzi wskazujące na zamieszkanie z rodziną z Samoa. Wśród odpowiedzi, które nie były akceptowane, najczęściej występowały takie, które były nieprecyzyjne, np. *home, house, locals, at somebody's house*, niezgodne z tekstem (np. *hotel, hostel, your family*) lub niejasne (np. *family host, home family*).

W zadaniu 3.4. należało uzupełnić lukę informacją wskazującą, że uczestnik będzie dojeżdżał transportem publicznym. Akceptowane były również odpowiedzi, w których zdający dodawali odpowiedni czasownik do wyrażenia *public transport*, np. *use, go by, take*, lub popełniali drobne błędy językowe, niezakłócające komunikacji, np. *a public transport, with public transport*. Nie były natomiast uznawane odpowiedzi wskazujące na konkretny rodzaj transportu, np. *car, bus, train* (nie wynikało to z tekstu), oraz odpowiedzi nieprecyzyjne, które nie wskazywały jednoznacznie na transport publiczny, np. *transport, city transport, local transport, on your own*.

Wyniki uzyskane w obszarze rozumienia tekstów pisanych wskazują, że zdający lepiej opanowali umiejętność ogólnego rozumienia tekstu (zadania 4.1.–4.4., 5.3. oraz 6.5. – średni wynik 83%) niż umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (zadania 5.1., 5.5.–5.7. oraz 6.1.–6.2. – średni wynik 71%).

Jedynym zadaniem sprawdzającym globalne rozumienie tekstu, które rozwiązało poprawnie mniej niż 80% zdających, było zadanie 4.3. Wymagało ono dobrania właściwego nagłówka do fragmentu tekstu dotyczącego ostatniej płyty nagranej przez grupę The Beatles. Trzecia część tekstu opisywała szczegółowo zdjęcie na okładce tego albumu i na podstawie tego opisu należało dobrać do tego akapitu nagłówki **B. A CLOSER LOOK AT THE PHOTO**. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 77% maturzystów. Jednak ok. 12% wybrało nagłówek **C. SOME REASONS WHY THE BAND BROKE UP**. Prawdopodobnie część zdających zasugerowała się fragmentem tekstu dotyczącym tego, że John Lennon idzie przez przejście dla pieszych na okładce jako pierwszy. Autor zwraca uwagę, że jest to symboliczne dla części fanów, ponieważ to Lennon jako pierwszy zdecydował się na opuszczenie zespołu, ale nie ma w tym fragmencie mowy o przyczynach tego odejścia. W związku z tym nie ma uzasadnienia do wyboru opcji C. jako poprawnej w tym zadaniu.

Wyniki uzyskane za poszczególne zadania sprawdzające wyszukiwanie w tekście określonych informacji były dość zróżnicowane (od 50% do 89% poprawnych odpowiedzi). Zdający zdecydowanie lepiej poradzili sobie z zadaniami zamkniętymi (średni wynik 82%) niż z zadaniami otwartymi (średni wynik 59%).

Największym wyzwaniem wśród zadań zamkniętych sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji okazało się zadanie 6.2., oparte na historii odkrycia prac bardzo zdolnej, lecz nieznanej za życia fotografi, Vivian Maier.

Fragment tekstu:

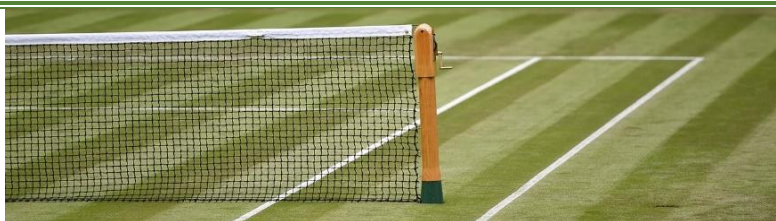
At the time Maier was completely unknown in the photographic world, despite the brilliance of her work. Maloof decided to contact her. It turned out that she was then 83 years old and was living in a retirement home. When he called to speak with her, he was informed that she was unavailable, and when he called again, he was told that she had died.

6.2. After John became interested in Vivian Maier's work, he

- A. got a call from the retirement home where she lived.
- B. realized she had been a well-known photographer.
- C. had a conversation with her about her life.
- D. tried to get in touch with her twice.**

Poprawną odpowiedź **D.** wybrało 72% zdających, którzy zrozumieli, że John Maloof dwukrotnie próbował skontaktować się telefonicznie z Vivian Maier, kiedy przebywała w domu opieki. Jednak wielu zdających wybrało opcję A. Prawdopodobnie część maturzystów zasugerowała się powtarzającym się w tekście i zadaniu wyrazem *call* oraz faktem, że w tekście jest mowa o podejmowanych próbach kontaktu telefonicznego. Należało jednak zwrócić uwagę na to, że opcja A. wskazuje na telefon z domu opieki, w którym mieszkała Vivian, a w tekście jest mowa o tym, że to Maloof podejmował próby kontaktu.

Spośród zadań otwartych sprawdzających wyszukiwanie informacji w tekście najtrudniejsze okazały się zadania 5.5. oraz 5.7. Były to jednocześnie najtrudniejsze zadania w całym arkuszu egzaminacyjnym (odpowiednio 50% i 52% poprawnych odpowiedzi). Udzielenie poprawnej odpowiedzi wymagało wykorzystania informacji z poniższych tekstów dotyczących gry w tenisa.

Tekst D**TENNIS TRAINING CLUB****WHAT WE BELIEVE IN**

- **Tennis improves your fitness.**
You don't have to be fit to start playing, because tennis will make you fit. We also offer a range of workouts to build your muscles.
- **You can play at any level of skill and have fun.**
If you come to our club, you will always have a great time chasing a little yellow ball around a court with someone, whether it's your first lesson or a hundredth.
- **You can learn to play the game at any age.**
Based on advice from a Wimbledon player, we have adapted the ways we teach tennis to suit different age groups.

We are looking forward to seeing you. New courses begin in the summer!

Tekst C

Message	
From:	Sandra
To:	John
Subject	tennis lesson

Hi John,

Next week I'm going to my first ever tennis lesson. I'm a complete beginner, so I'm very nervous. I would be grateful if you could give me some tips to help me prepare and feel more confident. I have no idea what to expect. I have no skills, and it's going to be just me and my coach.

I've been pretty obsessed with tennis recently and I've read a lot about Wimbledon. I've learned that they keep the balls in refrigerated containers during the tournament. And after the tournament, visitors to Wimbledon can buy a can of three balls which were used by the players for just £3 – that's really cheap, and what a great souvenir!

Please write back soon!

Sandra

Zadanie 5.5. polegało na uzupełnieniu zdania *The club uses teaching methods developed with the help of _____, so I hope I'll learn fast.*

Należało uzupełnić lukę wyrażeniem *a Wimbledon tennis player*. Akceptowane były także wszystkie inne odpowiedzi, z których jasno wynikało, że w klubie stosowane są metody wypracowane dzięki pomocy tenisisty, który grał w turnieju na Wimbledonie. Fakt uczestnictwa tego tenisisty w tym prestiżowym turnieju był bardzo istotny, a to oznacza, że odpowiedzi, w których zdający wpisywali w lukę informację, że pomocy udzielał tenisista / znany tenisista / popularny tenisista, były traktowane jako niewystarczająco precyzyjne. Zdarzały się też odpowiedzi, w których pojawiała się liczba mnoga rzeczownika *player*, np. *Wimbledon players*; *Wimbledon players' advice*. Takie uzupełnienie luki nie było zgodne z treścią tekstu, w którym wyraźnie jest mowa o radach jednego tenisisty. Wiele odpowiedzi zawierało też błędy zapisu w wyrazach *tennis* i *player*, a ponieważ są to wyrazy o wysokiej frekwencji w języku angielskim, to takie odpowiedzi nie były akceptowane.

Zadanie 5.7. polegało na uzupełnieniu zdania *I've heard that at Wimbledon they _____ used during the tournament when they are no longer needed*. Poprawna odpowiedź wymagała przetworzenia następującej informacji zawartej w tekście: *visitors to Wimbledon can buy a can of three balls* i uzupełnienia luki w zdaniu wyrażeniem *sell tennis balls*. Typowe błędy w przypadku tego zadania polegały na wpisywaniu w lukę wyrażenia z czasownikiem *buy*, np. *can buy balls*, co nie pasowało logicznie do fragmentu występującego przed luką (zaimek *they* występujący przed luką wskazywał na organizatorów). Zdarzały się też odpowiedzi niezgodne z tekstem, np. *sell three balls*, oraz odpowiedzi, w których został przekroczony limit wyrazów, np. *sell cans of three tennis balls*.

W zadaniu otwartym sprawdzana była też umiejętność wyciągania wniosków z informacji zawartych w tekście. Zadanie 5.4., które sprawdzało tę umiejętność, rozwiązało poprawnie 65% zdających. Właściwe uzupełnienie luki w zdaniu *I have learnt that if you want to join the club, it doesn't matter what your fitness level is, how well or how badly you play, and even _____ you are.* wymagało wpisania informacji dotyczącej wieku potencjalnych uczestników kursu. Zgodnie z przytoczonym powyżej tekstem oznaczonym literą D. każdy może grać w tym klubie w tenisa niezależnie od tego, jak bardzo jest wysportowany, jakie są jego umiejętności i w jakim jest wieku. Ponieważ dwa pierwsze elementy były uwzględnione przed luką, to aby odpowiedź była poprawna, musiała ona dotyczyć wieku i pasować do występującego po luce *you are*. Pozostałe zadania sprawdzające umiejętność wyciągania wniosków z informacji zawartych w tekście rozwiązało poprawnie od 75% do 89% maturzystów.

W tej części arkusza sprawdzana była także umiejętność rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu (zadania 7.1.–7.4). Zdający bardzo dobrze poradzili sobie z uzupełnieniem luk w tekście pisanym. Średni wynik za zadanie 7. wyniósł 83%.

W arkuszu sprawdzana była także znajomość środków językowych (zadania 8.–11.) Analiza wyników w zadaniach zamkniętych wskazuje, że zdający nie mieli większych problemów z wyborem prawidłowych odpowiedzi (średni wynik za zadania 8. i 9. wyniósł 84%). Jedynie zadanie 9.1. oraz zadanie 9.2. okazały się wyraźnie trudniejsze od pozostałych. Zadanie 9. polegało na wybraniu opcji, która poprawnie uzupełnia obydwa zdania.

9.1.

- I'm a bit tired. I just need a _____ break.
- I can't afford this suit. I'm _____ of money this month.

- A. little
- ☒ B. short
- C. quick

9.2.

- I don't _____ working long hours because I like my job.
- He wanted to know what I was doing and I told him to _____ his own business.

- A. avoid
- ☒ B. mind
- C. run

W zadaniu 9.1. do pierwszego zdania pasowały wszystkie trzy opcje odpowiedzi, co oznacza, że wybór właściwego przymiotnika bazował na znajomości wyrażenia *be short of money*. Poprawną odpowiedź wybrało 61% zdających.

Natomiast zadanie 9.2. wymagało znajomości wyrażenia *mind somebody's (own) business* oraz wyrażenia *not mind doing something*. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 77% maturzystów. Osoby, które wybrały opcję A., prawdopodobnie kierowały się tym, że czasownik *avoid* właściwie uzupełniał zdanie pierwsze, natomiast osoby, które wskazały jako

poprawną opcję C., zapewne знаły wyrażenie *run your own business*. Jednak ani czasownik *avoid* ani czasownik *run* nie były właściwym uzupełnieniem obydwu zdań.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych okazały się dla maturzystów większym wyzwaniem. Średni wynik za zadania 10. i 11. wyniósł 70%. Zadanie 10. oparte było na tekście dotyczącym jednego z największych centrów handlowych na świecie *The Mall of America* i wymagało uzupełnienia każdej luki jednym wyrazem. Najwięcej trudności przysporzyło zdającym zadanie 10.1., w którym należało wpisać w lukę zaimek *them*. Akceptowane było także uzupełnienie tej luki wyrazami: *these* oraz *those*. Mimo że luka bazowała na często używanym wyrażeniu *most of...*, poprawnej odpowiedzi udzieliło 67% maturzystów.

Trudne dla zdających okazało się zadanie 11., w którym należało przekształcić podane zdania, tak aby wykorzystać podany wyraz, nie zmieniając jego formy, oraz zachować sens zdania wyjściowego.

11.1. My tooth hurt so much that it was necessary for me to go to the dentist.

HAD

My tooth hurt so much that I had to go to the dentist.

11.2. "I will repair your bike at the weekend," said John.

PROMISED

John promised to repair my bike at the weekend.

11.3. We can't travel around Europe this summer. We have too little money.

ENOUGH

We don't have enough money to travel around Europe this summer.

Najtrudniejsze okazało się zadanie 11.2. Poprawnie rozwiązało je 61% zdających. Zadanie wymagało zastosowania mowy zależnej z czasownikiem *promise*. Częstym błędem popełnianym przez zdających było użycie niewłaściwej formy czasownika, np. *promised repairing*. Zadanie 11.1. poprawnie rozwiązało 62% maturzystów. Należało zastosować konstrukcję *have to do something*, będącą leksykalnym ekwiwalentem wyrażenia *be necessary* użytego w zadaniu wyjściowym. Zadanie 11.3. wymagało zastosowania wyrażenia *enough* w zdaniu przeczącym oraz użycia czasu Present Simple. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 74% maturzystów. Częstym błędem popełnianym przez zdających było użycie niewłaściwego czasu, np. *won't have enough money*; *didn't have enough money*.

Analiza wyników uzyskanych przez zdających za wypowiedź pisemną pokazuje, że absolwenci dość dobrze poradzili sobie z tworzeniem własnego tekstu. Zadaniem zdających było sformułowanie wpisu na blog. Wpis ten miał dotyczyć ich pierwszego występu przed publicznością. Średni wynik za to zadanie wyniósł 77%. Realizacja poszczególnych podpunktów polecenia nie sprawiła większości zdających trudności. Średni wynik w kryterium treści – 79% punktów możliwych do uzyskania – oznacza, że zdecydowana

większość maturzystów potrafiła w komunikatywny sposób przekazać w formie pisemnej określone w poleceniu informacje i nie miała problemu z ich rozwinięciem. Jednak zdarzały się prace, w których pomijano istotne elementy poszczególnych podpunktów polecenia lub realizowano je mało precyzyjnie.

Realizując pierwszy podpunkt polecenia, należało poinformować, co to było za wydarzenie i dlaczego zdający zdecydował się podczas tego wydarzenia wystąpić. Najczęściej opisywanymi przez zdających wydarzeniami były koncerty, programy talent show, sztuki teatralne oraz różne konkursy. Akceptowane były także wypowiedzi, w których zdający, zamiast wskazać rodzaj wydarzenia, informowali, na czym polegał ich występ, np. *I sang a song and played the guitar.*, lub podawali jego tematykę, np. *I gave a speech about the history of my town.* Jako powód wzięcia udziału w wydarzeniu zdający często wskazywali na indywidualne potrzeby, np. *I decided to do it because I wanted to prove to myself that I'm not shy.*, korzyści wynikające z występu, np. *I did it because I wanted to win the prize.*, lub okoliczności, osoby i/lub wydarzenia, które miały wpływ na ich decyzję, np. *My sister got sick and I had to play instead of her.*

Część maturzystów traciła punkty za ten podpunkt polecenia, ponieważ realizowali oni pierwszy jego człon w czasie teraźniejszym, podczas gdy polecenie wyraźnie wymagało zastosowania czasu przeszłego. Problem ten ilustruje poniższy przykład.

CZYSTOPIŚ

Hi everybody,

Guess what! Last week, I performed in front of an audience for the first time in my life.

I play the concert. On concert watching me one-thousand people. I play because I like sing and play. I sing my favourite song Freddy Mercury - I want it All. I ~~stay~~ ^{learn}.

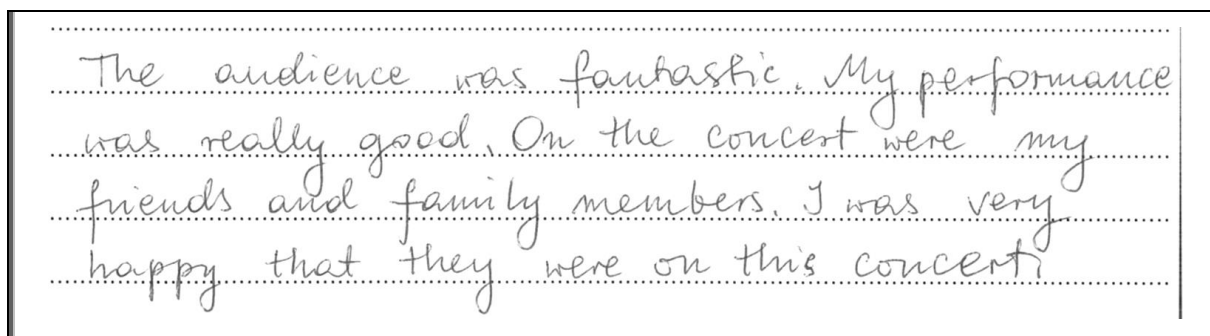
Kolejny podpunkt polecenia, tj. wyjaśnij, w jaki sposób przygotowywałeś/przygotowywałaś się do występu, zazwyczaj był realizowany w sposób bardziej szczegółowy, co pokazuje poniższy przykład. Jako elementy rozwijające ten podpunkt polecenia zdający często podawali okoliczności przygotowań, ich częstotliwość, wysiłek włożony w przygotowania oraz wskazywali osoby, które pomagały w tych przygotowaniach.

I only prepared my choreography with my ^{role} teacher. He showed me fantastic moves and how to jump of the pole, in ~~so~~ ^{fun} terrifying ways. ~~I~~ ^{we} had to do a lot of stretching exercises.

Zdarzyły się również prace, w których piszący informowali tylko, że przygotowywali się do występu, jednak nie wyjaśniali, na czym te przygotowania polegały. Takie odpowiedzi, jak np. *I managed to prepare myself well.*, nie były akceptowane.

W przypadku trzeciego podpunktu polecenia – napisz, jaki miałeś/miałaś problem podczas występu – zdający najczęściej skupiali się na problemach technicznych, np. *My microphone broke down.*, lub stresie związanym z występem na scenie, np. *I was so nervous that I forgot the words of the song.* Spora część zdających rozwijała swoją wypowiedź w tym podpunkcie polecenia, informując o sposobie rozwiązania problemu, np. *A technician gave me a new microphone.* Zdarzały się jednak prace, w których maturzyści pisali o problemie, który wydarzył się przed występem lub po występie. Takie realizacje tego podpunktu polecenia były traktowane jako niezgodne z poleceniem.

Realizując ostatni podpunkt polecenia – opisz reakcję publiczności na Twój występ – maturzyści najczęściej opisywali uczucia i emocje publiczności, np. *People at my concert were very happy.*, wskazywali czynności, które publiczność wykonywała, np. *My friends were dancing while I was singing.*, oraz przedstawiali opinie osób uczestniczących w występie, np. *People said that my performance was very good.* Niestety część zdających przedstawiła własną opinię o publiczności i/lub własne emocje zamiast opisać reakcję uczestników tego wydarzenia (przykład poniżej). Taka realizacja tego podpunktu polecenia nie była akceptowana.

Zdający uzyskali wysoki średni wynik za spójność i logikę wypowiedzi (86%), natomiast niższe były wyniki w kryterium zakresu środków językowych oraz poprawności środków językowych (odpowiednio 73% i 71% punktów). Problemem dla sporej grupy zdających było poprawne używanie czasów gramatycznych. Wielu z nich pisało swoje wypowiedzi, używając bezokoliczników zamiast form czasu przeszłego. W ten sposób zdający tworzyli zdania w czasie teraźniejszym, co powodowało niejasność lub wręcz zakłócenie komunikacji i/lub spójności tekstu. Konsekwencją było obniżenie punktacji za realizację danego podpunktu polecenia.

Poziom rozszerzony

Absolwenci, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średnio 64% punktów możliwych do zdobycia za rozwiązanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym.

Najwyższe wyniki zdający osiągnęli w obszarach sprawdzających rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych (średni wynik odpowiednio: 72% i 71%). Nieco słabiej poradzili sobie z tworzeniem wypowiedzi pisemnej (średni wynik – 64%), natomiast najniższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 46%).

W zakresie rozumienia ze słuchu zdający najlepiej poradzili sobie z określeniem intencji nadawcy wypowiedzi, umiejętnością sprawdzaną w zadaniu 1.6., opartym na rozmowie z poszukiwaczem skarbów we wrakach statków. Poprawną odpowiedź **B.** (*When answering the last question, Ben aims to*) *encourage a spirit of exploration in his listeners* wskazało 86% maturzystów. Celem wypowiedzi mężczyzny było zachęcenie słuchaczy do zainteresowania się tematyką poszukiwań wraków statków, a wskazywał na to następujący fragment nagrania: (...) *there are tons of crazy things hidden in the deep, still waiting to be found. Surprising geological formations, entire cities and treasures. Have I stirred your imagination? An estimated three million shipwrecks lie at the bottom of the sea. Each of them has its own unique story. Perhaps one of them is waiting for you to discover.*

Nieco gorzej zdający poradzili sobie z zadaniem 1.1., sprawdzającym umiejętność określania głównej myśli wypowiedzi. Zadanie to opierało się na krótkiej wypowiedzi instruktora fitness, który zwrócił uwagę na problem niewłaściwego korzystania z siłowni na świeżym powietrzu. Wskazał, że w takich miejscach nie ma możliwości skorzystania z podpowiedzi profesjonalnych trenerów, w związku z czym wielu użytkowników nie używa sprzętu w odpowiedni sposób. Poprawną odpowiedź **C.** *outdoor gyms have a significant weakness* wybrało 79% zdających.

Wysokie wyniki maturzyści uzyskali także za zadanie 1.2. sprawdzające umiejętność wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w wypowiedzi (78% poprawnych odpowiedzi).

Trudniejsze okazały się natomiast zadania, w których sprawdzana była umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji. Średni wynik za zadania 1.3.–1.5., 2.1.–2.5. oraz 3.1.–3.4. wyniósł 70%. Zdający lepiej poradzili sobie z zadaniami zamkniętymi (średni wynik – 74%) niż z zadaniami otwartymi (średni wynik – 64%).

Spośród zadań zamkniętych największą trudność sprawiło zdającym zadanie 2.4.

Fragment zadania:

This speaker mentions

- C. an action taken in response to someone's irritating behaviour.
- E. his/her boss's complaints about workers not focusing on their work.
- F. an item which is used to signal that somebody doesn't want to be disturbed.

2.4.

F

Fragment transkrypcji:

Four

I work in an open-plan office. We have an unofficial agreement that when people put on their headphones they are not to be interrupted, because they are trying to concentrate. This arrangement is respected by nearly everyone. But one manager often ignores it and shocks people by waving his hand in front of their faces. This is just ridiculous and so inconsiderate towards others. As a manager he is supposed to ensure good working conditions, but he doesn't care that his behaviour is really bothersome and has a negative influence on our effectiveness at work.

Poprawnie to zadanie rozwiązało 67% zdających, którzy prawidłowo dopasowali do wypowiedzi kobiety zdanie F. Z nagrania wynikało, że przedmiotem wykorzystywanym przez pracowników firmy do zasygnalizowania, że nie chcą, aby im w danej chwili przeszkadzano, są słuchawki. Jednakże 13% zdających wybrało odpowiedź E., a 11% – odpowiedź C. Można przypuszczać, że wybory te były charakterystyczne dla zdających o niższym poziomie kompetencji językowych, którzy nie w pełni zrozumieli opcje odpowiedzi i/lub nagranie. Osoby, które wybrały opcję E., mogły zasugerować się wyrazami *complaints* oraz *focusing*, ponieważ kobieta skarży się, że zachowanie jednego z menadżerów utrudnia koncentrację w czasie pracy. Jednak zdanie E. nie mogło być poprawną odpowiedzią, ponieważ wyrażało coś odwrotnego – wskazywało na to, że przełożony skarży się na brak koncentracji swoich pracowników. Z kolei odpowiedź C. mogła wydawać się właściwa ze względu na zawarte w niej wyrażenie *irritating behaviour*. Częste przerywanie pracy osobom noszącym słuchawki przez jednego z przełożonych, pomimo wcześniejszych ustaleń, rzeczywiście było dla kobiety irytującym zachowaniem, ale zdanie C. odnosiło się do kroków podjętych w odpowiedzi na czyjeś irytujące zachowanie, a o tym w wypowiedzi kobiety nie było żadnej informacji.

Zadanie 3., również sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji, wymagało samodzielnego sformułowania odpowiedzi. Okazało się ono umiarkowanie trudne – odsetek poprawnych odpowiedzi wyniósł od 55% w zadaniu 3.4. do 74% w zadaniu 3.3. Zadanie oparte było na wypowiedzi osoby przedstawiającej zasady korzystania z biblioteki uniwersyteckiej. Polegało na uzupełnieniu luk w notatce w taki sposób, aby możliwie najprecyzyjniej oddać sens wysłuchanego tekstu. Najłatwiejszym zadaniem okazało się uzupełnienie luki 3.3., w której należało wpisać, z jakim

wyprzedzeniem należy zamówić kartę biblioteczną online. Poprawnej odpowiedzi udzielili zdający, którzy zrozumieli, że należy złożyć wniosek przynajmniej tydzień wcześniej. Dopuszczalne były odpowiedzi synonimiczne, np. *7 days*, oraz odpowiedzi zawierające drobne błędy językowe, takie jak pominięcie lub pomylenie przedimka; nie akceptowano natomiast odpowiedzi zawierających błędy wpływające na znaczenie wyrazu (np. *a weak*), ani takich, które były niezgodne z treścią nagrania (np. *30 minutes, weeks, a week after the first visit*).

Najtrudniejsze dla zdających okazało się uzupełnienie luk 3.2. i 3.4.

Food & drink	• food cannot be consumed after you go through 3.2. <u>the library security gate</u> • drinks allowed only in non-spill containers
Lockers	• mustn't be used for storing non-library items • students with disabilities are <u>not</u> required to 3.4. <u>pay for the use of a locker</u>

Fragment transkrypcji:

Another library rule relates to food and drink. You should be aware that no food is permitted inside the library apart from the common room, which is situated in front of the library security gate next to reception. Anyone found eating beyond the library security gate will be asked to leave or throw their food away. Drinks may be consumed throughout the building as long as they are in cups or bottles with lids which prevent spilling.

[...]

Last but not least, the library offers limited locker facilities. The lockers are useful if you have borrowed quite a few books and don't want to carry them around the campus. Please remember that the lockers are only for books which you have checked out from our library. There is a small fee for the use of a locker, but for students with disabilities there is no charge. The lockers are assigned through an online booking system on a first-come-first-served basis. They can be found on every floor of the library.

W przypadku zadania 3.2. poprawnej odpowiedzi udzieliło 56% maturzystów. Prawidłowe uzupełnienie luki musiało wskazywać, że spożywanie jedzenia jest zabronione po przejściu przez bramkę bezpieczeństwa. Wynikało to bezpośrednio z następującego fragmentu nagrania: *Anyone found eating beyond the library security gate will be asked to leave or throw their food away*. Oczekiwana odpowiedź wymagała użycia wyrażenia *security gate* lub jego synonimów, np. *security entrance / security checkpoint*. Uznawane było także ogólne odniesienie się do przejścia przez stanowisko ochrony. Najczęściej popełnianym błędem było wpisywanie w lukę innych miejsc wymienionych w nagraniu (np. *common room, reception*) oraz udzielanie odpowiedzi niejednoznacznych lub niejasnych (np. *library gate, safety gate*).

Zadanie 3.4 wymagało uzupełnienia luki w taki sposób, aby z odpowiedzi jasno wynikało, że studenci z niepełnosprawnościami są zwolnieni z opłat za korzystanie z szafek w bibliotece. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 55% zdających. Najczęściej występujące poprawne odpowiedzi to m.in.: *pay for the locker(s)*, *pay for them*, *pay a fee*, a także sam czasownik *pay*, który był wystarczający w kontekście zdania. Częstym błędem było wpisywanie w lukę wyrazu *charge*, który wprawdzie pojawiał się w nagraniu w kontekście opłaty za korzystanie z szafek, jednak nie mógł być wpisany wprost do luki 3.4., ponieważ pasowałby tam jedynie w funkcji rzeczownika poprzedzonego czasownikiem (np. *pay a charge*). Inne typowe błędy to odpowiedzi niezgodne z treścią nagrania (np. *pay a lot*, *keep library books in lockers*) oraz odpowiedzi zawierające błędy językowe powodujące niejasność odpowiedzi (np. *give money*).

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność wyciągania wniosków z informacji zawartych w tekście. Średni wynik za zadania 4.1., 6.4. oraz 6.5. wyniósł 75%.

Wysokie wyniki maturzyści uzyskali również za zadanie 5., sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu. Zadanie to oparte było na tekście dotyczącym monumentalnej figury konia, znanej jako *Uffington White Horse*, znajdującej się w Oxfordshire. Zadaniem zdających było uzupełnienie luk w tekście podanymi zdaniami. Średni wynik za rozwiązanie tego zadania wyniósł 72%, a największym wyzwaniem okazało się uzupełnienie luki 5.4.

Fragment zadania:

It might seem strange that the horse has such an unstable form, which tends to disappear slowly with the passing of time. **5.4. E** The need to maintain it might have been the horse's original function – to gather people to do a common task. Today's cleaning is thus an echo of an early ritual.

D. For example, during World War II, it was covered over with grass and leaves so that Luftwaffe bombers couldn't use it for navigation.

E. Archaeologists, however, believe this could have been intentional, as from the start the horse required regular upkeep to stay visible.

Poprawną odpowiedź w tym zadaniu wskazało 65% zdających. Zdanie **E.** logicznie pasowało do fragmentu tekstu poprzedzającego lukę. Wynikało z niego, że zdaniem archeologów niestabilna forma figury konia mogła być zastosowana celowo. Fragment występujący po luce odnosił się do sygnalizowanej we wstawianym zdaniu kwestii regularnej konserwacji i wyjaśniał, że celem mogło być integrowanie lokalnej społeczności poprzez wspólne działanie. Jednak niemal 15% maturzystów jako poprawne uzupełnienie luki wskazało zdanie **D.** Najprawdopodobniej skojarzyli oni czasownik *disappear*, występujący bezpośrednio przed luką, z przykrywaniem figury trawą i liśćmi podczas II wojny światowej, o czym mowa w zdaniu **D.** Należy jednak zaznaczyć, że zdanie to zaczyna się od wyrażenia *For example*, a opisana sytuacja z czasów wojennych w żaden sposób nie łączy się logicznie z fragmentem poprzedzającym lukę, ani z tym, który następuje po niej.

Wyniki uzyskane za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji były zróżnicowane – od 43% do 84% poprawnych odpowiedzi. Średni wynik za zadania sprawdzające tę umiejętność wyniósł 69%.

Zadania zamknięte (zadania 4.2.–4.5. oraz 6.1.–6.3.) nie sprawiły zdającym większych trudności – odsetek poprawnych odpowiedzi mieścił się w przedziale od 59% do 84%, a średni wynik wyniósł 74%. Znacznie trudniejsze okazały się natomiast zadania otwarte (zadania 6.6.–6.8.), w których odsetek poprawnych odpowiedzi wyniósł od 43% do 76%, a średni wynik to 58%.

Spośród zadań zamkniętych najtrudniejsze okazało się zadanie 4.5., które wymagało wskazania, w której części tekstu podany jest powód zamknięcia obserwatorium na szczycie Ben Nevis.

In which paragraph does the author mention

4.5.	the reason for the closure of the observatory?	C
------	--	---

Fragment tekstu:

A.

The observatory on the summit of Ben Nevis, the highest mountain in the United Kingdom, was set up by the Scottish Meteorological Society. A public appeal was launched to fund its construction. Queen Victoria is known to have given a generous sum, but there were also other sponsors. Between 1883, when the observatory opened, and 1904, when its closure was announced, meteorologists at the site undertook detailed weather observations. They gathered comprehensive information about atmospheric phenomena.

C.

Sometimes they had to develop unusual solutions in order to perform their duties, and they always had to be prepared for the unexpected. Once, the observatory was struck by lightning, which came down the chimney and set the wooden panels of the interior on fire. Fortunately, the blaze was speedily and fairly effortlessly extinguished. Due to a lack of public funding and private donations, the weather station ceased operating in October 1904, though the outcome of the meteorologists' work lives on.

Poprawna odpowiedź C., której udzieliło 59% zdających, wynikała ze zdania: *Due to a lack of public funding and private donations, the weather station ceased operating in October 1904, though the outcome of the meteorologists' work lives on.* Jednak 22% maturzystów wybrało odpowiedź A. Prawdopodobnie zasugerowali się zdaniem: *Between 1883, when the observatory opened, and 1904, when its closure was announced, meteorologists at the site undertook detailed weather observations.* Wprawdzie odnosi się ono do faktu zamknięcia obserwatorium, ale brakuje w nim jakiegokolwiek informacji o przyczynie zaprzestania działalności, a to właśnie przyczyna była elementem kluczowym, na który należało zwrócić uwagę.

Umiejętność znajdowania informacji w tekście była również sprawdzana w zadaniu otwartym, które było oparte na tekście informacyjnym dotyczącym kursu dla treserów psów (zadania 6.6.–6.8.).

Zdecydowana większość zdających (76%) poprawnie uzupełniła lukę w zadaniu 6.7.: *If you don't _____ at the end of the third or fourth level, the Academy won't refund any money.* Oczekiwana odpowiedzią było *pass the test*, jednak dopuszczalne były także inne sformułowania odnoszące się do uzyskania pozytywnego wyniku, np. *pass the exam* lub *succeed in the test*. Pojawiały się również odpowiedzi sugerujące niezaliczenie testu (np. *fail the test*), a także wskazujące na przystąpienie do testu (np. *take/sit/do the test, demonstrate your achievement*). Takie realizacje nie oddawały jednak precyzyjnie treści tekstu i nie były uznawane za prawidłowe uzupełnienie luki.

Więszym wyzwaniem okazały się dwa pozostałe zadania otwarte, które są omówione poniżej.

Fragment tekstu:

HOW YOU PROGRESS

Our program usually takes two years and is divided into four levels. You'll have six months to complete each of them. If you find you're flying through the material and we are satisfied with your training skills, you can advance to the next level sooner. You must demonstrate you've achieved the required standard before you progress to the next level.

HOW MUCH WE CHARGE

To be considered for the course, you must pay a \$75 non-refundable application fee.

The standard course fee is \$8,500, made up of an initial payment of \$3,500 upon registration, followed by \$5,000 to be paid after two months. The course fee is lowered to \$7,500 if the whole sum is pre-paid before the course starts.

PROS

If you fulfil the requirements for a given level, you will be able to
6.6. advance to the next level sooner than is normally the case.

CONS

If you can't afford to pay the entire amount in advance, the course will
6.8. cost more.

W zadaniu 6.6. poprawnej odpowiedzi udzieliło 56% maturzystów. Zgodnie z informacjami zawartymi w ulotce, spełnienie wymagań dla danego poziomu umożliwia szybsze przejście na kolejny poziom. Oczekiwana odpowiedź musiała odzwierciedlać tę treść, a jednocześnie być zgodna z fragmentem występującym po luku – *than is normally the case* – co oznaczało konieczność użycia przysłówka w stopniu wyższym, np. *faster* lub *sooner*.

Zakres odpowiedzi uznawanych za poprawne był szeroki. Zdający używali różnorodnych czasowników oraz przymiotników, aby wyrazić informację o szybszym przejściu na kolejny poziom kursu, np. *advance to the next level sooner*, *reach the next level faster*, *move to the next level more quickly*, *progress to the next level earlier* i wszystkie komunikatywne odpowiedzi spełniające warunki polecenia były akceptowane. Jednak znaczna liczba zdających nie poradziła sobie z tym zadaniem. Wiele odpowiedzi było niejasnych, np. *get higher level*, *achieve faster*, *apply to the next level quicker*, lub niezgodnych z treścią tekstu, do którego odnosiło się zadanie, np. *change a level faster*, *become a dog trainer faster*. Często zdarzały się również odpowiedzi, które nawiązywały do przejścia na wyższy poziom, ale zdający nie używał odpowiedniego przysłówka w stopniu wyższym, a to oznaczało, że odpowiedź nie pasowała do otoczenia luki, np. *progress to the next level* (bez dodania *sooner* lub *faster*).

Największą trudność sprawiło zdającym zadanie 6.8., które poprawnie rozwiązało 43% maturzystów. Oczekiwana odpowiedź powinna zawierać informację wskazującą na wyższy koszt kursu. Oprócz najczęściej udzielanych poprawnych odpowiedzi: *cost more*, *be more expensive*, akceptowano również inne sformułowania przekazujące tę samą informację, np. *cost \$1,000 more* lub *cost \$8,500*. Wielu zdających wpisywało w lukę odpowiedzi niezgodne z treścią tekstu (np. *be non-refundable*), bądź też niespójne z otoczeniem luki (np. *pay more*). Częstym problemem była również niespójność wpisywanych odpowiedzi z fragmentem *the course will* występującym przed luką. Odpowiedzi takie jak *not lower the fee*, *split into two payments*, *split/divide your price* czy *allow you to divide the payment* również nie były akceptowane.

Najtrudniejsze dla maturzystów okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych. Średni wynik uzyskany za rozwiązanie zadań w tej części arkusza wyniósł 46%.

Najlepiej zdający poradzi sobie z zadaniem 7., które polegało na wybraniu poprawnej odpowiedzi spośród podanych opcji (średni wynik – 54%). Analiza wyników tego zadania wskazuje, że mniejszą trudność sprawiały zdającym zagadnienia leksykalne. Najłatwiejsze okazały się zadania 7.1. oraz 7.2., sprawdzające znajomość znaczenia wyrażen leksykalnych *no wonder* oraz *be familiar with*, które poprawnie rozwiązało, odpowiednio, 79% i 64% maturzystów. Największą trudność sprawiła luka 7.3., w której sprawdzano poprawne użycie strony biernej (36% poprawnych odpowiedzi). Właściwym uzupełnieniem zdania: *He ____ two pieces of bread with meat in the middle.* była forma *was brought*. Najczęściej wybieraną błędną odpowiedzią była opcja A. *brought*. Choć to zdanie samo w sobie, analizowane w oderwaniu od szerszego kontekstu, jest gramatycznie poprawne, to jednak po uwzględnieniu fragmentu tekstu poprzedzającego tę lukę: *...the name 'sandwich' is connected to John Montagu, the 4th Earl of Sandwich, who spent many hours at the card table. During one of his long days of gambling, he requested something from the kitchen that he could eat with his hands, without needing to leave his seat.*, można jednoznacznie stwierdzić, że kontekst wymaga zastosowania strony biernej. Z przytoczonego fragmentu wynika, że to hrabiemu przyniesiono (na jego prośbę) danie przypominające dzisiejszą kanapkę.

Znacznie większą trudność sprawiły zdającym zadania otwarte. Średni wynik uzyskany za zadania 8. oraz 9. wyniósł, odpowiednio, 43% i 38% punktów możliwych do zdobycia.

Zadanie 8. opierało się na tekście z lukami, które należało uzupełnić wyrazem z ramki, przekształconym w taki sposób, aby powstał spójny, logiczny i poprawny językowo tekst. Najłatwiejsze okazało się zadanie 8.2., w którym zdający mieli utworzyć przysłówek *clearly* od przymiotnika *clear*. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 72% maturzystów.

Największą trudność sprawiło natomiast zadanie 8.1., w którym należało wpisać w lukę wyraz *concerning*. Choć wielu zdających wybierało właściwy wyraz bazowy z ramki, to przekształcali go w sposób niepasujący do kontekstu zdania, np. *concerns* lub *concerned*. Często również wpisywano wyrazy pochodzące od czasownika *follow*, takie jak *following*, *follows* czy *followed*, które również nie pasowały ani gramatycznie, ani znaczeniowo do zdania. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 17% maturzystów.

Zadanie 9., wymagające uzupełnienia luk w zdaniach z wykorzystaniem wyrazów podanych w nawiasach, okazało się najtrudniejsze w całym arkuszu egzaminacyjnym. Średni wynik za jego rozwiązanie wyniósł 38%. Najwięcej poprawnych odpowiedzi zdający udzielili w zadaniu 9.3. – dokładnie połowa maturzystów poprawnie uzupełniła lukę zapisem *talking about Peter's idea*. Najczęściej popełnianym błędem w tym zadaniu było użycie imienia *Peter* w niewłaściwej formie (np. *Peters* lub *Peters'* zamiast poprawnego dopełniacza saksońskiego *Peter's*).

Najniższy wynik – 29% poprawnych odpowiedzi – zdający uzyskali w zadaniu 9.2. W tym zadaniu wymagane było zastosowanie konstrukcji *to be likely* z bezokolicznikiem. Oczekiwanym rozwiązaniem było *is likely to continue*. Do najczęściej popełnianych błędów należało stosowanie niewłaściwej formy czasownika *to be*, np. *has been likely to continue*; *would be likely to continue*, oraz tworzenie odpowiedzi wykorzystujących *like* w niezmienionej formie, np. *is like to continue*; *is looking like to continue*.

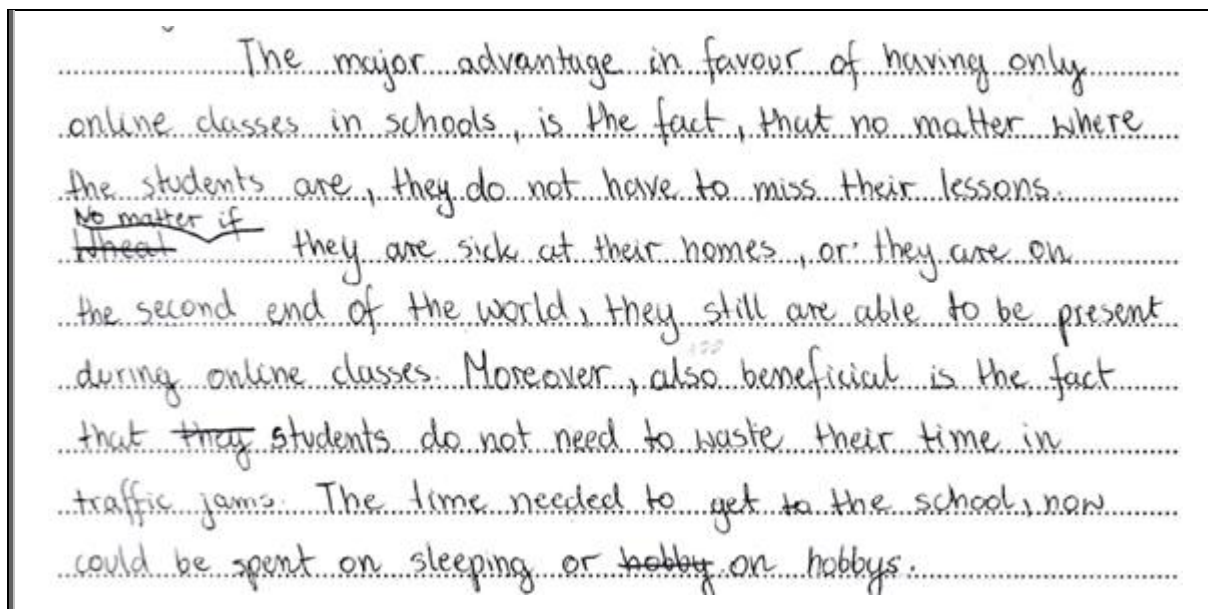
Ostatnią częścią arkusza egzaminacyjnego była wypowiedź pisemna. Zdający mieli do wyboru napisanie rozprawki dotyczącej dobrych i złych stron rozwiązania polegającego na tym, aby zajęcia na uczelniach odbywały się wyłącznie w trybie online, albo listu do gazety anglojęzycznej, w którym należało omówić korzyści płynące z budowania relacji sąsiedzkich oraz przedstawić własną propozycję akcji będącej okazją do spotkań z sąsiadami.

Średni wynik uzyskany przez zdających za realizację tego zadania wyniósł 65%. Większość maturzystów nie miała problemu ze stworzeniem spójnego i logicznego tekstu, na co wskazuje wysoki wynik w kryterium spójności i logiki wypowiedzi (74%). Natomiast w kryterium zgodności z poleceniem średni wynik był niższy (64%), co oznacza, że część zdających miała trudności z napisaniem wypowiedzi w pełni zgodnej z tematem i spełniającej wszystkie wymagania określone w zasadach oceniania dotyczące realizacji elementów treści oraz wymaganej formy.

W przypadku rozprawki większość zdających nie miała problemu z przedstawieniem argumentów dotyczących wad i zalet nauki online, jednak nie wszystkie prace były w pełni zgodne z tematem. Nie wszyscy zwrócili uwagę, że temat wymagał przedstawienia tych argumentów w kontekście zajęć na uczelniach, i część wypowiedzi pisemnych dotyczyła doświadczeń, które zdający wynieśli ze szkoły średniej. W takich pracach, które zupełnie pomijały odniesienie do zajęć online na uczelniach, poszczególne elementy treści były kwalifikowane na poziom niższy. Warto też zwrócić uwagę, że w wielu pracach zdający używali wyłącznie czasownika *study* oraz określeń takich jak: *school*, *student*, *lessons*, które

w kontekście języka angielskiego kojarzą się z niższym etapem edukacji. Jeśli w całym tekście nie występowały wyrażenia jednoznacznie odnoszące się do uczelni, np. *university*, *college*, *post-graduate studies*, *getting a degree*, prace nie były traktowane jako w pełni zgodne z tematem.

Przykład tego typu błędu występuje w poniższym fragmencie pracy.

Powyższy przykład bardzo dobrze pokazuje dwuznaczność takiej realizacji tematu. Leksyka użyta w pracy dla rodzimego użytkownika języka angielskiego wskazywałaby na naukę w szkole średniej lub podstawowej, ale wystarczyłoby zmienić określenie *school* na *university* lub *lessons* na *university classes* / *lectures*, aby kontekst stał się zgodny z podanym tematem.

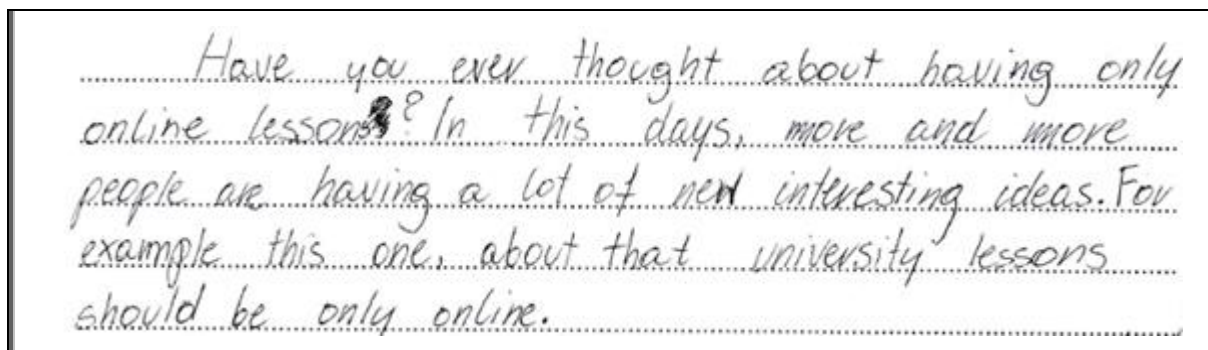
Innym elementem występującym w sformułowaniu tematu, często pomijanym przez zdających, było odniesienie do prowadzenia zajęć wyłącznie online. Ta usterka była mniej istotna dla całości pracy, jednak – aby teza była uznana za w pełni zgodną z tematem – musiało z niej wynikać, że chodzi o zajęcia na uczelniach prowadzone wyłącznie w trybie zdalnym. W przeciwnym wypadku teza mogła być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.

Większości zdających realizacja poszczególnych elementów tematu nie sprawiła problemu, jednak należy zaznaczyć, że w wielu przypadkach argumenty były przedstawiane w sposób powierzchowny lub ograniczały się jedynie do ich wyliczenia, bez pogłębionej analizy czy rozwinięcia. Ponadto stosunkowo rzadko pojawiały się argumenty wskazujące na bardziej dojrzałe, przemyślane podejście do tematu, np. zwrócenie uwagi na to, że nie wszystkie przedmioty są w równym stopniu odpowiednie do nauczania w trybie online. W większości prac wady były związane z ograniczeniem kontaktów towarzyskich, a zalety – z większą ilością czasu wolnego oraz możliwością dłuższego snu.

Inny problem związany z formułowaniem tezy to wyrażanie w niej jednostronnego stanowiska. W przypadku rozprawki „za i przeciw” jest to poważny błąd, ponieważ taka teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki. Jeśli jest ona zgodna z treścią rozwinięcia, wówczas może zostać zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1, a jeśli w rozwinięciu

przedstawione są argumenty za i przeciw, jest ona kwalifikowana na poziom 0 (teza niezgodna z tematem oraz treścią pracy).

Zdarzały się też prace, w których teza wcale nie występowała (przykład poniżej).

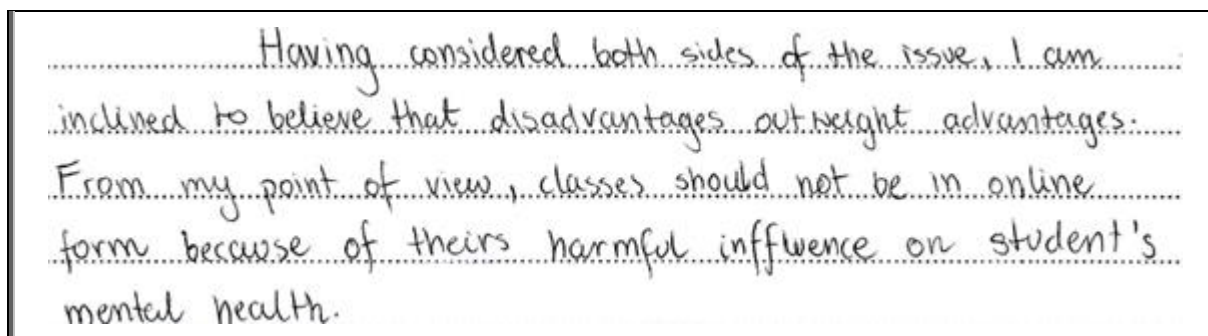

Have you ever thought about having only online lessons? In this days, more and more people are having a lot of new interesting ideas. For example this one, about that university lessons should be only online.

Wprawdzie taki wstęp sygnalizuje wszystkie niezbędne elementy tematu – jest wyraźnie mowa o pomyśle ograniczenia zajęć na uczelniach wyłącznie do nauki online – to nie podjęto tu żadnej próby sformułowania tezy, a to oznacza, że zdający ponosi konsekwencje tego błędu zarówno w zakresie elementów tematu (brak tezy), jak i elementów formy (umiejscowienie tezy w pracy).

W przypadku zakończenia najczęstszym błędem było formułowanie bardzo ogólnych, sztamowych zakończeń, które były wyłącznie przeformułowaniem tezy lub zawierały ogólne, oderwane od treści wypowiedzi stwierdzenia, które mogłyby zostać użyte w niemal każdej pracy pisemnej, niezależnie od jej tematu, np. *I hope that decision is going to be really thought through.*

A przecież rozprawkę można byłoby zakończyć w bardziej merytoryczny sposób (przykład poniżej). Zdający w poniższym zakończeniu odniósł się zarówno do tematu, jak i treści swojej wypowiedzi, i na tej podstawie sformułował trafny wniosek. Jest to wystarczająca realizacja, aby zakończenie zostało zakwalifikowane na poziom 2.

Having considered both sides of the issue, I am inclined to believe that disadvantages outweigh advantages. From my point of view, classes should not be in online form because of their harmful influence on student's mental health.

W przypadku listu częstym błędem popełnianym przez zdających był brak wyraźnego określenia celu wypowiedzi we wstępie. Ponadto pojawiały się przypadki użycia nieformalnych zwrotów rozpoczynających lub kończących list, takich jak *Hi*, *Hello* czy *Love*. Zdarzało się również stosowanie niepoprawnych zwrotów, które nie są używane w języku angielskim, np. *Dear Redaction*.

Realizując pierwszy element tematu, należało omówić korzyści płynące z budowania relacji z sąsiadami. Zazwyczaj ten aspekt nie sprawiał zdającym większych trudności – potrafili

sformułować wypowiedź, z której jasno wynikały zalety utrzymywania dobrych stosunków sąsiedzkich, np. wzajemna pomoc, poczucie wspólnoty.

W przypadku drugiego elementu tematu dość częstym błędem był brak przedstawienia konkretnego pomysłu na akcję sprzyjającą integracji z sąsiadami. Zdarzało się, że zdający wspominali o potrzebie takiej inicjatywy, uzasadniali, dlaczego jest ona potrzebna, ale nie przedstawiali, na czym ma ona polegać. W takiej sytuacji drugi element tematu był uznawany za niezrealizowany.

Podobnie jak w latach ubiegłych, wielu zdających pomijało w swoich pracach zakończenie, które stanowi jeden z kluczowych elementów ocenianych w kryterium treści. Jeśli list kończył się przedstawieniem akcji promującej sąsiedzkie spotkania i nie posiadał zakończenia lub fragmentu, który dałoby się wydzielić jako zakończenie, to taki błąd wpływał zarówno na ocenę elementów treści, jak i ocenę elementów formy (zaburzone proporcje w pracy).

Wyniki uzyskane za wypowiedź pisemną w kryteriach: zakres środków językowych oraz poprawność środków językowych były stosunkowo niskie – średni wynik wyniósł odpowiednio 60% i 61%. Wypowiedzi pisemne części zdających charakteryzowały się ubogim zasobem leksykalnym oraz niską precyzją użytych środków językowych. U osób o niższym poziomie kompetencji językowych błędy językowe i ortograficzne często zakłócały komunikację. Obszar ten pozostaje jednym z elementów wymagających dalszego doskonalenia w procesie nauczania.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka angielskiego umożliwia sformułowanie kilku istotnych wniosków dotyczących kierunków pracy z uczniami w kolejnych latach.

- ❖ Wybory zdających w zadaniach zamkniętych wskazują, że często podejmują oni decyzje na podstawie pojedynczych wyrazów występujących zarówno w treści tekstu (słuchanego lub pisanego), jak i w treści zadania. Uczniowie nie przywiązują wystarczającej uwagi do kontekstu, w jakim dane wyrazy się pojawiają, co prowadzi do błędnej interpretacji i wyboru nieprawidłowej odpowiedzi.

W procesie przygotowania do egzaminu szczególnie istotne jest rozwijanie umiejętności analizowania zależności między treścią tekstu a poszczególnymi opcjami odpowiedzi. Uczniowie powinni być zachęceni do wskazywania fragmentów tekstu uzasadniających wybór danej odpowiedzi oraz do wyjaśniania, dlaczego pozostałe opcje są nieprawidłowe. Należy konsekwentnie przypominać uczniom, że odpowiedź uznawana jest za poprawną wyłącznie wtedy, gdy jej treść jednoznacznie wynika z podanego tekstu.

- ❖ Największe trudności sprawiły zdającym zadania wymagające znajomości środków językowych. Ograniczona znajomość słownictwa oraz struktur gramatycznych wpływa nie tylko na wynik osiągany w tej części egzaminu, lecz może również prowadzić do popełniania błędów w innych częściach arkusza, takich jak zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu czy rozumienie tekstów pisanych. Niedostateczny zasób środków językowych oraz błędy mające wpływ na jasność przekazu skutkują także utratą punktów w kryterium bogactwa językowego przy ocenie wypowiedzi pisemnej.
- ❖ Zdający uzyskali niższe wyniki w zadaniach otwartych sprawdzających rozumienie tekstu niż w zadaniach, w których należało wybrać poprawną odpowiedź spośród podanych opcji. W procesie przygotowania do egzaminu należy zwracać szczególną uwagę uczniów na to, że poprawna odpowiedź w zadaniach otwartych musi spełniać jednocześnie kilka warunków: powinna być zgodna z tekstem, precyzyjna, jednoznaczna, komunikatywna, a także spełniać wszystkie warunki określone w poleceniu.
- ❖ Na poziomie rozszerzonym szczególnie wymagające okazały się zadania otwarte, w których konieczne było przekształcenie informacji zawartej w nagraniu lub tekście pisanym w taki sposób, aby była ona spójna z kontekstem uzupełnianego zdania. Trudność tych zadań wynikała z faktu, że wielu maturzystów jest przyzwyczajonych do korzystania z wyrazów i wyrażeń wprost zaczerpniętych z tekstu. Tymczasem zadania otwarte zostały skonstruowane w taki sposób, by sprawdzać nie tylko rozumienie treści tekstu, ale również umiejętność zastosowania podstawowych reguł językowych oraz dostosowania odpowiedzi do kontekstu zdania.
- ❖ W przypadku rozprawki wielu zdających nie uzyskało maksymalnej oceny za tezę ze względu na pominięcie istotnych elementów występujących w temacie. W wielu pracach teza odnosiła się do wad i zalet zajęć online, ale nie było wiadomo, że chodzi o zajęcia na uczelniach wyższych i/lub że takie zajęcia miałyby być przeprowadzane wyłącznie w trybie online. Takie tezy były uznawane za odbiegające od tematu i kwalifikowane na poziom 1. Oceniając prace uczniów przygotowujących się do matury, warto zwracać ich uwagę na takie błędy, często wynikające z nieuważnego przeczytania tematu. W przypadku kryterium „zgodność z poleceniem” na poziomie rozszerzonym, aby uzyskać

maksymalny wynik (5 punktów), wszystkie elementy treści muszą być zakwalifikowane na poziom 2, a wszystkie elementy formy na poziom 1.